

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2015 roku

Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Jacek Modras

Protokolant: Joanna Matusiak

po rozpoznaniu 1 września 2015 roku w Nowym Dworze Mazowieckim

na rozprawie

sprawy z wniosku J. S. (poprzednio B.)

z udziałem P. B.

o podział majątku

1. ustala, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków J. S. i P. B. wchodzi:

- a. samochód osobowy marki M. (...), rok produkcji 2001, nr nadwozia (...) o wartości 7.000 zł (siedem tysięcy złotych),
- b. równowartość samochodu osobowego marki L. (...), rok produkcji 1997, w kwocie 2.560 zł (dwa tysiące pięćset sześćdziesiąt złotych),
- c. równowartość samochodu osobowego marki L. C., rok produkcji 1996, w kwocie 3.840 zł (trzy tysiące osiemset czterdzieści złotych),
- d. pięć kompletów mebli, w tym sypialnianych, ogrodowych, krzesła kuchenne, stół, łóżko dziecięce, stolik nocny oraz komplet mebli wypoczynkowych, o wartości 960 zł (dziewięćset sześćdziesiąt złotych),
- e. klimatyzator o wartości 320 zł (trzysta dwadzieścia złotych),
- f. grill gazowy o wartości 320 zł (trzysta dwadzieścia złotych),
- g. telewizor marki S. 21# o wartości 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych),
- h. telewizor z magnetowidem o wartości 230 zł (dwieście trzydzieści złotych),
- i. telewizor z DVD o wartości 230 zł (dwieście trzydzieści złotych),
- j. dwa aparaty telefoniczne o wartości 65 zł (sześćdziesiąt pięć złotych),
- k. kwota 103.508,28 zł (sto trzy tysiące pięćset osiem złotych dwadzieścia osiem groszy), stanowiąca równowartość kwoty 27.600 USD (dwadzieścia siedem tysięcy sześćset dolarów amerykańskich),
- l. równowartość nieruchomości – stanowiącego odrębną własność lokalu mieszkalny nr (...) przy ul. (...) we W., mającego urzędzoną w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Krzyków księgę wieczystą nr (...), wraz z udziałem 306/10000 we współwłasności nieruchomości wspólnej oraz w prawie użytkowania wieczystego działki gruntu nr (...), oraz z udziałem 1/173 w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości oznaczonej jako działki o nr (...), mającej

urządzoną w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Krzyków księgę wieczystą nr (...), w kwocie 292.000 zł (dwieście dziewięćdziesiąt dwa tysiące złotych);

2. dokonuje podziału majątku wspólnego opisanego w pkt. 1 postanowienia w następujący sposób, że:

a. składniki majątkowe opisane w pkt. 1 lit. a)–l) przyznaje na wyłączną własność uczestnikowi P. B.;

b. zasądza od uczestnika P. B. na rzecz wnioskodawczyni J. S. kwotę 205.606,64 zł (dwieście pięć tysięcy sześćset sześć złotych sześćdziesiąt cztery grosze) tytułem spłaty, płatną w terminie 2 (dwa) miesiące od dnia uprawomocnienia się postanowienia, z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminu płatności;

3. oddała wniosek uczestnika P. B. o zasądzenie na jego rzecz od wnioskodawczyni J. S. kwoty 5.770,50 zł (pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny;

4. wniosek uczestnika P. B. o zasądzenie na jego rzecz od wnioskodawczyni J. S. kwoty 240.000 zł (dwieście czterdzieści tysięcy złotych) wyłącza do osobnego rozpoznania w postępowaniu procesowym;

5. zasądza od uczestnika P. B. na rzecz wnioskodawczyni J. S. kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

6. oddała wniosek uczestnika P. B. o zasądzenie na jego rzecz od wnioskodawczyni J. S. kosztów postępowania.

Sygn. akt I Ns 302/13

UZASADNIENIE

postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim

z 11 września 2015 roku

We wniosku z 22 lipca 2013 roku wnioskodawczyni J. B. (1) (obecnie S.) domagała się dokonania przez Sąd podziału majątku wspólnego jej i P. B.. W ostatecznie sprecyzowanym stanowisku wnioskodawczyni domagała się ustalenia, że w skład tego majątku wchodziły:

1. samochód osobowy marki M. (...), rok produkcji 2001, o wartości rynkowej 7.000 zł,

2. samochód osobowy marki L. (...)car, rok produkcji 1997, o wartości rynkowej 2.560 zł,

3. samochód osobowy marki L. (...), rok produkcji 1996, o wartości rynkowej 3.840 zł,

4. pięć kompletów mebli, w tym sypialnianych, ogrodowych, krzesła kuchenne, stół, łóżko dziecięce, stolik nocny oraz komplet wypoczynkowy o łącznej wartości 960 zł,

5. klimatyzator o wartości 320 zł,

6. grill gazowy o wartości 320 zł,

7. telewizor S. 28 cali o wartości 180 zł,

8. telewizor z magnetowidem o wartości 230 zł,

9. telewizor z DVD o wartości 230 zł,

10. dwa aparaty telefoniczne o wartości 65 zł,

11. pieniądze w kwocie 33.600 USD, przeliczone na potrzeby niniejszego podziału majątku na walutę PLN według średniego kursu NBP na datę wydania postanowienia w sprawie,

12. nieruchomości w postaci odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr (...) przy ulicy (...) we W., wraz z pomieszczeniami przynależnymi i z udziałem we współwłasności nieruchomości wspólnej oraz w prawie użytkownika wieczystego działki gruntu, o łącznej wartości rynkowej 292.000 zł.

Wnioskodawczyni domagała się, by wszystkie te składniki przyznać na rzecz wnioskodawcy, a na jej rzecz zasądzić spłatę. Wniosła również o zasądzenie na jej rzecz zwrotu połowy opłaty od wniosku.

Uczestnik P. B. w ostatecznie sprecyzowanym stanowisku zakwestionował przynależność do majątku wspólnego części składników. Odnośnie pojazdów z pkt. 2–3 zarzucił, że doszło już do umownego podziału majątku w tym zakresie, bowiem samochody zostały, za zgodą wnioskodawczyni, sprzedane. Wyraził gotowość przejęcia pozostałych rzeczy ruchomych i nie zakwestionował ich wartości. Co do kwoty 33.600 USD uczestnik podniósł dwa zarzuty: zakwestionował jej przynależność do majątku wspólnego, a z ostrożności podniósł, że kwota ta została zużyta na potrzeby rodziny. Była to kwota uzyskana ze sprzedaży mieszkania w Stanach Zjednoczonych Ameryki, a w ocenie uczestnika mieszkanie to zakupione zostało wyłącznie z jego majątku osobistego, zgromadzonego przed ślubem z J. B. (2). Również co do lokalu mieszkalnego z pkt. 12 uczestnik podniósł, że nabył go ze środków pochodzących jeszcze sprzed małżeństwa oraz środków przekazywanych na jego rzecz przez współnika spółki cichej.

Uczestnik zgłosił także żądanie zasądzenia od wnioskodawczyni na jego rzecz:

1. kwoty 7.000 zł tytułem zwrotu nakładów na rzecz wspólną, tj. pojazd marki M.; uczestnik wskazał, że jest to połowa kosztów ubezpieczenia auta;
2. kwoty 240.000 zł tytułem zwrotu nakładów z majątku osobistego uczestnika na majątek osobisty wnioskodawczyni; uczestnik wskazał, że już po ustaniu wspólności majątkowej spłacił pożyczkę zaciągniętą przez wnioskodawczynię.

Na rozprawie 1 września 2015 roku uczestnik ograniczył żądanie z pkt. 1 do kwoty 5.770,50 zł, ze zrzeczeniem się roszczenia, oraz z pkt. 2 do kwoty 187.487,55 zł, ale już bez zrzeczenia się roszczenia w pozostałej części. Wnioskodawczyni nie wyraziła zgody na cofnięcie żądania w zakresie pkt. 2 (protokół k. 418).

Uczestnik wniósł również o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Co do rozliczenia nakładów, wnioskodawczyni wniosła o oddalenie obu żądań w całości. Odnośnie zużycia kwoty 33.600 USD przyznała, że mogło dojść do wydania najwyżej 6.000 USD (protokół k. 419).

Bezsporne między stronami było, że w skład ich majątku wspólnego wchodziły:

- samochód osobowy marki M. (...), rok produkcji 2001, o wartości rynkowej 7.000 zł,
- pięć kompletów mebli, w tym sypialnianych, ogrodowych, krzesła kuchenne, stół, łóżko dziecięce, stolik nocny oraz komplet wypoczynkowy o łącznej wartości 960 zł,
- klimatyzator o wartości 320 zł,
- grill gazowy o wartości 320 zł,
- telewizor S. 28 cali o wartości 180 zł,
- telewizor z magnetowidem o wartości 230 zł,
- telewizor z DVD o wartości 230 zł,

- dwa aparaty telefoniczne o wartości 65 zł.

Nie było sporu również co do tego, że samochód osobowy marki L. (...), rok produkcji 1997, o wartości rynkowej 2.560 zł, oraz samochód osobowy marki L. (...), rok produkcji 1996, o wartości rynkowej 3.840 zł, zostały nabyte w trakcie trwania wspólności majątkowej, a sprzedane już po jej ustaniu przez uczestnika.

Nadto uczestnicy zgodnie ustalili wartość lokalu mieszkalnego we W. na kwotę 292.000 zł.

Sąd ustalił ponadto, że:

Wnioskodawczyni i uczestnik są rozwiedzeni. Wyrokiem z 8 sierpnia 2013 roku, sygn. akt (...), Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie orzekł rozwód związku małżeńskiego zawartego 23 marca 2001 roku w Stanach Zjednoczonych Ameryki między wnioskodawczynią a uczestnikiem, z wyłącznej winy wnioskodawczyni.

Wyrokiem z 26 marca 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację wnioskodawczyni od wyroku Sądu Okręgowego.

Dowód: wyrok z 08.08.2013, k. 243 akt Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie o sygn. (...);

wyrok z 26.03.2015, k. 334 akt Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie o sygn. (...).

Wnioskodawczyni wcześniej uzyskała rozwód na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki, orzeczony wyrokiem Sądu Pierwszej Instancji Departamentu ds. Spadkowych i Rodzinnych na obszarze W. S. M., nr sprawy (...), z 19 stycznia 2007 roku. Postanowieniem z 19 lutego 2009 roku, sygn. akt(...), Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie oddalił wniosek wnioskodawczyni o uznanie tego wyroku. Postanowieniem z 26 listopada 2009 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację wnioskodawczyni od postanowienia Sądu Okręgowego.

Dowód: postanowienie z 19.02.2009, k. 146, z uzasadnieniem k. 149–159 akt Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie o sygn. (...);

postanowienie z 26.11.2009, k. 334 akt Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie o sygn. (...).

Jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego, 17 marca 2001 roku, wnioskodawczyni i uczestnik przed notariuszem amerykańskim podpisali dokument zatytułowany „Intercyza przedmałżeńska”, w którym oświadczyli, że wszelkie składniki ich majątków, zgromadzone przed zawarciem związku małżeńskiego, nie wejdą do majątku wspólnego i stanowić będą w razie rozwodu lub separacji wyłączną własność każdego z nich osobno.

Dowód: pismo „Intercyza przedmałżeńska” k. 59 akt Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie o sygn. (...).

Rozdzielność majątkowa została ustanowiona między wnioskodawczynią i uczestnikiem jeszcze w trakcie trwania związku małżeńskiego, z dniem 18 lutego 2006 roku, wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim z 18 października 2012 roku, sygn. akt(...). Apelacja od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 8 kwietnia 2013 roku.

Dowód: wyrok z 18.10.2012, k. 1, k. 247 akt Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim o sygn. (...);

postanowienie z 08.04.2013, k. 310 akt Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim o sygn. (...).

Przed zawarciem związku małżeńskiego z wnioskodawczynią uczestnik nie był właścicielem domu lub mieszkania na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki. Wynajmował mieszkanie.

Dowód: zeznania świadka I. Ł. k. 314;

zeznania świadka R. B. k. 317.

Po zawarciu związku małżeńskiego w Stanach Zjednoczonych Ameryki wnioskodawczyni i uczestnik nabyli mieszkanie w R. za ok. 50.000 USD. Mieszkanie to zostało następnie sprzedane w 2005 roku. Wnioskodawczyni i uczestnik zdecydowali się na powrót do Polski. Kwota uzyskana ze sprzedaży, po odliczeniu zobowiązań, wynosiła 33.600 USD. Część tej kwoty wnioskodawca zabrał ze sobą do Polski.

Dowód: zestawienie kosztów zawarcia umowy k. 13–16 z tłumaczeniem przysięgłym k. 9–12;

zeznania świadka J. Ł. k. 172;

zeznania wnioskodawczyni k. 187–188.

Na potrzeby przesiedlenia się wnioskodawczyni i uczestnika zużyta została kwota 6.000 USD.

(okoliczność bezsporna)

19 lipca 2005 roku wnioskodawczyni zleciła przelew międzynarodowy kwoty 15.000 USD z konta w amerykańskiej instytucji finansowej na konto uczestnika w Banku (...) S.A. Wcześniej na koncie uczestnika znajdowało się 100 USD, wpłaconych przez niego.

W okresie od 27 lipca do 23 sierpnia 2005 roku uczestnik wypłacił z konta w czterech ratach 6.500 USD. 13 i 14 października 2005 roku uczestnik w dwóch ratach wypłacił 2.000 USD. 21 listopada 2005 roku uczestnik wypłacił 4.844,81 USD.

Dowód: pismo D. (...) k. 83 z tłumaczeniem przysięgłym k. 83;

wyciąg z konta walutowego uczestnika k. 128.

9 sierpnia 2005 roku uczestnik nabył – na podstawie umowy zawartej w formie aktu notarialnego zawartej z W. (...) sp. z o.o. we W. – stanowiący odrębną własność lokal mieszkalny nr (...) o pow. 49,81 m⁽²⁾, położony w budynku przy ul. (...), wraz z pomieszczeniami przynależnymi: gospodarczym nr 2 o pow. 8,49 m⁽²⁾ i garażem o pow. 16,03 m⁽²⁾, oraz z udziałem 306/10000 części we współwłasności budynku, jak również udział 1/173 części w prawie użytkowania wieczystego działek nr (...), stanowiących drogę dojazdową. Cenę strony ustaliły na 158.141,77 zł. P. B. oświadczył, że nabycia dokonał będąc stanu wolnego.

Dowód: odpis aktu notarialnego rep.(...) k. 17–19.

Wpłaty na poczet ceny nabycia tego mieszkania były dokonywane na rachunek W. (...) sp. z o.o. we W. w okresie od 5 września 2003 roku do 8 sierpnia 2005 roku. Środki przekazywane były w większości z rachunku uczestnika, z wyjątkiem trzech z nich: z 5 września 2003 roku na kwotę 30.061,24 zł, z 27 stycznia 2004 roku na kwotę 1.300 zł oraz z 14 kwietnia 2004 roku na kwotę 1.221,39 zł. Pierwsza z tych wpłat pochodziła od osoby o nazwisku K., dwie pozostałe z rachunku A. K..

Dowód: pismo W. sp. z o.o. z 11.09.2013 k. 59;

odpisy dowodów wpłat k. 60–65.

2 stycznia 2007 roku uczestnik zbył wyżej opisany lokal mieszkalny na rzecz S. C., za kwotę 292.000 zł. Umowa została zawarta w formie aktu notarialnego. Przy jej zawarciu uczestnik oświadczył, że był stanu wolnego.

Dowód: odpis aktu notarialnego rep. (...) k. 21–23.

Uczestnik już od ok. 2001 roku prowadził spółkę cichą z osobą trzecią. Oficjalnie działalność gospodarczą prowadził wspólnik uczestnika. W zamian za wkład finansowy uczestnik otrzymywał część zysków. Przez pewien okres wspólnik kierował należne uczestnikowi środki na poczet ceny mieszkania we W..

Dowód: zeznania świadka J. Ł. k. 172;

zeznania wnioskodawczynie k. 189–190;

zeznania uczestnika k. 96, 191;

zeznania świadka I. Ł. k. 315.

W październiku 2005 roku wnioskodawczynie rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej w branży transportowej.

Dowód: odpis decyzji nr (...) k. 73;

zeznania świadka J. Ł. k. 172;

zeznania świadka R. S. k. 173.

15 grudnia 2005 roku W. S. na podstawie umowy zawartej z wnioskodawczynią udzielił jej pożyczki w wysokości 200.000 zł, na cele związane z prowadzeniem przez nią działalności gospodarczej. Pożyczka miała być spłacona wraz z odsetkami do 30 kwietnia 2009 roku.

Tego samego dnia uczestnik poręczył za zobowiązanie wnioskodawczynie wynikające z opisanej wyżej umowy.

Dowód: kopia umowy pożyczki z 15.12.2005 k. 47;

wyciąg z konta k. 185.

20 grudnia 2005 roku kwota 200.000 zł została przekazana na konto wnioskodawczynie. Tego samego dnia wnioskodawczynie nabyła od L. M. trzy samochody ciężarowe: dwa marki V. (...) oraz jeden marki R. (...). 27 grudnia 2005 roku zrealizowany został przelew z konta wnioskodawczynie na konto L. M. na kwotę 187.040 zł.

Dowód: wyciąg z konta k. 184;

kopie faktur VAT k. 265, 267, 269.

Wpis dotyczący działalności gospodarczej wnioskodawczynie został wykreślony z ewidencji decyzją Burmistrza Miasta N. nr (...) z 15 lutego 2006 roku. Tego samego dnia działalność gospodarczą zgłosił do ewidencji uczestnik.

Dowód: odpis decyzji nr (...) k. 73;

wydruk z CEIDG k. 74.

Przejęcie samochodów i faktycznego prowadzenia przedsiębiorstwa nastąpiło na podstawie porozumienia między wnioskodawczynią i uczestnikiem. Wnioskodawczynie oświadczyła, że uczestnik może prowadzić działalność, ale powinien spłacić pożyczkę zaciągniętą na ich zakup. Do Starostwa Powiatowego zgłoszone zostały faktury VAT dotyczące zbycia trzech wspomnianych wyżej samochodów ciężarowych przez J. B. (2) na rzecz P. B..

Dowód: częściowo zeznania uczestnika k. 96, 191;

zeznania wnioskodawczynie k. 188–189;

faktury VAT k. 264, 266, 268;

zeznania świadka I. Ł. k. 316.

3 marca 2006 roku wnioskodawczyni pisemnie upoważniła uczestnika do pełnego zarządzania, w tym również przeniesienia własności na osoby trzecie, rejestracji, wyrejestrowania i innych czynności dotyczących samochodów marki L. (...) r. prod. 1996 i 1997, będących ich „wspólnością”.

Dowód: pismo „Upoważnienie”, k. 61 akt Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie o sygn. (...).

Tytułem zwrotu pożyczki zaciągniętej przez wnioskodawczynię 15 grudnia 2005 roku uczestnik wpłacił na rzecz pożyczkodawcy łącznie 182.487,55 zł.

Dowód: pismo W. S. k. 280;

zestawienie wpłat k. 281–282.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów oraz zeznań świadków i uczestników, jakkolwiek nie wszystkie zeznania Sąd uznał za wiarygodne.

Przywołane przez Sąd dokumenty nie były kwestionowane. Uczestnik zakwestionował przedłożony przez wnioskodawczynię wydruk dokumentu z D. (...), przesłanego wnioskodawczyni pocztą elektroniczną, a dotyczący wysokości jej zarobków w okresie 2002/2008 (k. 301 z tłumaczeniem na k. 298). Wydruki mogą stanowić dowód w postępowaniu cywilnym (art. 309 k.p.c.), choć kontrowersyjne jest, czy można dopuścić dowód z wydruku dokumentu zamiast samego dokumentu. Pewną wskazówkę w tym zakresie zawarł Sąd Najwyższy postanowieniem z 26 listopada 2014 roku, sygn. akt III CSK 254/13 w odniesieniu do kserokopii. Sąd Najwyższy stwierdził, że kserokopia jest formą technicznego (z wykorzystaniem fotoelektrycznego) odtworzenia i utrwalenia dokumentów, rysunków i innych dwuwymiarowych elementów graficznych. Nie różni się zasadniczo, jeśli chodzi o rezultat w postaci kopii od fotokopii, która wymieniona została w art. 308 k.p.c. Wyłączenie możliwości posłużenia się kserokopią dokumentu, którego istnienia i treści nie można inaczej wykazywać prowadziłoby do powstania niewynikającego z przepisów zakazu dowodowego. Wynika z tego, że można posłużyć się wydrukiem dokumentu, jeśli nie ma możliwości przedstawienia samego dokumentu albo choćby jego poświadczonego za zgodność z oryginałem odpisu. Z wydruku na k. 301 wynika, że dokument został wystawiony 2 kwietnia 2014 roku. Wnioskodawczyni miała zatem dość czasu, by uzyskać oryginał bądź odpis tego dokumentu od wystawcy, czego jednak nie uczyniła. W tej sytuacji Sąd na podstawie tego dokumentu nie czynił ustaleń, choć dla rozstrzygnięcia było to obojętne (bez względu na wysokość zarobków wnioskodawczyni Sąd zastosował domniemanie co do przynależności rzeczy do majątku wspólnego, o czym będzie mowa poniżej).

Na rozprawie 1 września 2015 roku pełnomocnik wnioskodawczyni wysunęła pewne zastrzeżenia co do podpisu wnioskodawczyni na fakturach k. 264, 266 i 268. Nie zgłosiła jednak wniosku o zbadanie autentyczności podpisu przez biegłego ds. pisma ręcznego. W tej sytuacji Sąd wspomniane faktury zaliczył do materiału dowodowego.

Odnośnie żądania zapłaty kwoty 5.770,50 zł, podstawowym dowodem w sprawie miało być pismo M. S. (1) na k. 67. Pismo to nie zostało (prawdopodobnie przez przeoczenie) podpisane. Niezależnie jednak od tego mankamentu nie byłoby ono wystarczające do wykazania zasadności żądania uczestnika. Domagał się on zwrotu połowy kosztów ubezpieczenia pojazdu marki M. (...) za okres od ustania wspólności majątkowej. W piśmie tymczasem wskazano koszty poniesione przez P. B. od 2005 roku, czyli od daty sprzed ustania wspólności majątkowej. Nie sposób z pisma wywieść, jaką kwotę uczestnik uiścił od 18 lutego 2006 roku. Uczestnik, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie zgłosił w tym zakresie żadnych dalszych wniosków dowodowych (choć pismo wpłynęło do Sądu dwa lata temu) i aż do zamknięcia rozprawy opierał się tylko na tym piśmie. Jest ono jednak, ze względów przytoczonych powyżej, nieprzydatne do poczynienia ustaleń faktycznych odnośnie żądania uczestnika.

Sąd nie dał wiary zeznaniom uczestnika co do tego, że pieniądze na zakup mieszkania w R. i we W. pochodziły sprzed zawarcia związku małżeńskiego, jak również co do zużycia kwoty uzyskanej ze sprzedaży mieszkania w R. (k. 95 i 191–193). Uczestnik twierdził, że przed ślubem zgromadził 70.000 USD. To znaczna suma, tymczasem poza zeznaniami uczestnika i świadków R. B. (ojca uczestnika, k. 316) oraz E. S. (córci uczestnika, k. 332) brak jest dowodów na potwierdzenie tej okoliczności. Ani R. B., ani E. S. nie byli w stanie podać wysokości rzekomych oszczędności uczestnika sprzed 2001 roku. Między zeznaniami R. B. i E. S. istnieje również sprzeczność co do tego, czy wnioskodawczyni w chwili zakupu mieszkania w R. pracowała (R. B. zeznał, że pracowała, E. S. – że nie pracowała i pozostawała na utrzymaniu uczestnika). To wskazuje na słabą orientację świadków w sprawach finansowych małżonków z tamtego okresu. Wnioskodawca twierdził również, że na mieszkanie we W. pożyczył pieniądze od osoby trzeciej, a tę pożyczkę zwrócili jego rodzice (k. 191). Jego ojciec o tym w ogóle nie wspomniał i nie wiedział, za czyje pieniądze kupione było to mieszkanie (k. 316). Zwraca też uwagę kolejną okoliczność. Z zeznań zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnika można było ustalić, że mieszkanie w R. kosztowało ok. 50.000 USD. Gdyby uczestnik rzeczywiście posiadał jeszcze przed ślubem z wnioskodawczynią kwotę 70.000 USD, mógłby takie mieszkanie kupić. Tymczasem ojciec wnioskodawcy zeznał, że uczestnik wcześniej mieszkanie wynajmował, bo nie było go stać na kupno własnego (k. 317).

Należy zwrócić uwagę, że małżeństwo zostało zawarte w 2001 roku. Można się spodziewać, że kwota rzędu 70.000 USD będzie udokumentowana, tymczasem uczestnik nie przedstawił żadnego dokumentu ani choć wydruku dokumentu, który wskazywałby na jej zgromadzenie przed ślubem z wnioskodawczynią.

Co do zużycia kwoty 33.600 USD, wnioskodawczyni ostatecznie przyznała, że zużyte mogło być 6.000 USD – i do tej kwoty Sąd uznał okoliczność za bezsporną. Co do pozostałych 27.600 USD wnioskodawczyni nie potwierdziła ich zużycia na potrzeby rodziny. Uczestnik twierdził, że 15.000 USD zostało wpłacone do komisju jako zaliczka na nabycie samochodu ciężarowego, który został skradziony (k. 121), ale nie przedstawił choćby zawiadomienia o przestępstwie, nie podał sygnatury akt dochodzenia w tej sprawie ani też nie przedłożył dowodu przekazania tej kwoty do komisju samochodowego. Podczas zeznań 4 lutego 2014 roku uczestnik podał, że pieniądze ze sprzedaży mieszkania w R. zostały spożytkowane na bilety, wynajem kontenera, transport przeprowadzkę, opłaty portowe, transport z G., rozładowanie go. Znow jednak brak jest jakichkolwiek dokumentów potwierdzających nawet część tych wydatków. W dalszych zeznaniach uczestnik podał, że ok. 5.000 USD zostało przeznaczone na spłatę zadłużenia kart kredytowych, ale i tu nie zaoferował dowodu np. z wyciągu z konta. Co do kwoty 15.000 USD, przekazanej przez wnioskodawczynię na konto walutowe uczestnika, wątpliwości budzą też wypłaty z tego konta. Od lipca do listopada 2005 roku uczestnik wypłacił z konta ok. 13.500 USD, czyli ok. 45.000 zł. W tym okresie nie doszło tymczasem do nabycia istotnych składników majątku, a na samochody ciężarowe wnioskodawczyni w grudniu 2005 roku zaciągnęła pożyczkę.

O faktycznym przejęciu działalności gospodarczej między wnioskodawczynią i uczestnikiem zeznawali oni oboje, z tym że uczestnik nie był w swoich zeznaniach konsekwentny. Podczas wysłuchania informacyjnego (które to wyjaśnienia P. B. potwierdził już przesłuchiwany w charakterze uczestnika, po uprzedzeniu o obowiązku mówienia prawdy – k. 191) uczestnik stwierdził: „nie chciałem, żeby prowadziła [wnioskodawczyni – przyp. SR] firmę, więc powiedziała, żebym prowadził ją sam i korzystał z samochodów. (...) mówiła, że mogę prowadzić firmę transportową i korzystać z samochodów, ale muszę spłacić pożyczkę” (k. 96). Z tym korespondowały zeznania wnioskodawczyni złożone 4 lutego 2014 roku (k. 188–189). Następnie uczestnik zeznał: „nie uzgadnialiśmy przejęcia, spłaty pożyczki” (k. 192). Sąd przyjął jednak, że jakieś porozumienie między małżonkami istniało, skoro w jednym dniu doszło do wyrejestrowania działalności gospodarczej wnioskodawczyni i zarejestrowania działalności uczestnika. Nadto tego samego dnia wystawione zostały faktury VAT dotyczące przejęcia samochodów ciężarowych. Dodać wypada, że nie zasługiwały na wiarę zeznania uczestnika, jakoby działalność podjął 16 lutego 2015 roku, a we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej podał datę wsteczną. Taki wpis byłby niezgodny z przepisami ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 roku, poz. 584 ze zm.). Zgodnie z art. 14 ust. 1 tej ustawy w brzmieniu obowiązującym w 2006 roku osoba fizyczna mogła podjąć działalność gospodarczą najwcześniej z chwilą wpisu do ewidencji (zob. Nowelizacja ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, Dodatek do Monitora Prawniczego Nr 17/2009, M. Sieradzka, M. Szydło, M. Zdyb, SIP LEGALIS). Również art. 7 ust.

2 ustawy stanowił, że „Przedsiębiorca będący osobą fizyczną może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej”. Wpis wsteczny musiałby nastąpić z naruszeniem prawa. Uczestnik nie przedstawił żadnych dowodów na to, że taka okoliczność miała miejsce. Trudno też przyjmować, że między małżonkami nie został poruszony temat spłaty – znacznej przecież – pożyczki zaciągniętej na poczet zakupu pojazdów.

Sąd rozważył, co następuje.

Przepis art. 51 ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. Nr 80, poz. 432 ze zm., dalej jako: „p.p.m.”), podobnie jak i art. 17 obowiązującej do 17 czerwca 2011 roku ustawy z dnia 12 listopada 1965 roku Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. Nr 46, poz. 290 ze zm.) stanowi, że stosunki osobiste i majątkowe między małżonkami podlegają każdoczesnemu wspólnemu prawu ojczyzmemu. Jeżeli ustawa przewiduje właściwość prawa ojczyztego, obywatel polski podlega prawu polskiemu, chociażby prawo innego państwa uznawało go za obywatela tego państwa (art. 2 ust. 1 p.p.m., identycznie jak w art. 2 § 1 ustawy poprzednio obowiązującej). Z tego wynika, że w niniejszej sprawie należy stosować prawo polskie.

Spisana przez wnioskodawczynię i uczestnika „Intercyza przedmałżeńska” z 17 marca 2001 roku nie miała w sprawie znaczenia, bowiem potwierdzała jedynie regułę wynikającą z przepisów prawa rodzinnego. Zgodnie z art. 31 k.r.o. do majątku wspólnego nie wchodziły rzeczy i prawa nabyte przed zawarciem związku małżeńskiego.

Do podziału majątku wspólnego stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku (art. 46 k.r.o.). W postępowaniu o podział majątku wspólnego małżonków sąd z urzędu ustala skład dorobku i jego wartość (art. 567 § 3 w zw. z art. 684 „k.p.c.”), mając jednak na względzie przede wszystkim zgodne oświadczenia samych małżonków w tym przedmiocie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 listopada 2001 roku, sygn. akt V CKN 482/00).

Odnosnie rzeczy ruchomych uczestnicy ostatecznie zgodnie podali skład majątku wspólnego oraz ich wartość. Wnioskodawczyni początkowo zgłosiła również inne rzeczy, ale – jak się okazało – oparła się na liście mienia przesiedleńczego, która to lista obejmowała rzeczy nieistniejące w chwili jej sporządzania. Do Polski wwieziono jedynie te rzeczy, co do których uczestnicy byli zgodni (zob. pismo Urzędu Celnego na k. 113).

Samochody marki L. (...) zostały sprzedane przez uczestnika, który powoływał się na umowny podział majątku w tym zakresie. Z tym stanowiskiem nie można się jednak zgodzić. Treść upoważnienia, jakiego uczestnikowi udzieliła wnioskodawczyni, obejmowała jedynie rozporządzenie przedmiotami. W upoważnieniu wnioskodawczyni wprost zaznaczyła, że samochody stanowiły „wspólność”, czyli współwłasność. Nie sposób z treści oświadczenia wywodzić, że intencją wnioskodawczyni było zrzeczenie się jej udziału w tej współwłasności. Zrzeczenie się własności, jako najdalej idący (obok zniszczenia rzeczy) przejaw tego prawa, wymaga wyraźnych, niewątpliwych sformułowań.

Skoro auta zostały sprzedane za zgodą obu stron, do majątku wspólnego wejść powinna ich równowartość, i tak też Sąd orzekł w postanowieniu.

Co do kwoty 33.600 USD oraz lokalu mieszkalnego we W. uczestnik zajął stanowisko, że stanowiły one jego majątek osobisty. Kwota 33.600 USD uzyskana została ze sprzedaży mieszkania w R., USA. Uczestnik twierdził, że mieszkanie to nabył ze środków zgromadzonych przez zawarciem związku małżeńskiego z wnioskodawczynią. Mielibyśmy zatem do czynienia z surogacją, o której mowa w art. 33 pkt 10 k.r.o.

Należy przypomnieć, że przynależność przedmiotów majątkowych nabytych w trakcie trwania wspólności ustawowej do majątku osobistego zobowiązany jest udowodnić zainteresowany tym małżonek (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 września 1998 roku, sygn. akt I CKN 830/97). Wszelkie wątpliwości dotyczące przynależności danego przedmiotu do majątku wspólnego małżonków należy rozstrzygać na korzyść majątku wspólnego. Jeśli chodzi o surogację, to uczestnik, który się na nią powołuje, obowiązany jest wykazać konkretne środki finansowe, z których nastąpiło nabycie przedmiotu majątkowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2001 roku, sygn. akt II CKN 1194/00). Uczestnik P. B. temu wymogowi nie sprostał, o czym była mowa powyżej. W tej sytuacji działa domniemanie na rzecz majątku wspólnego. Wspomnieć też wypada, że na ustalenia dotyczące przynależności danego składnika w majątku wspólnym

nie ma żadnego wpływu kwestia winy za rozpad małżeństwa czy też ogólnie ocena zachowania jednego z małżonków względem drugiego. To mogłoby co najwyżej prowadzić do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, ale takiego żądania w tym postępowaniu nie zgłoszono, a z urzędu sąd tego nie rozważa.

Jedynie co do kwoty 6.000 USD nie było między uczestnikami sporu, że została ona wydana na koszty przesiedlenia do Polski. Uczestnik nie udowodnił wydania większej kwoty na ten cel, ani też zużycia jej na koszty utrzymania. Dlatego do majątku wspólnego Sąd zaliczył 27.600 USD, przeliczając je na złotówki wg kursu średniego NBP z chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Uczestnik nie wykazał również konkretnych środków finansowych z majątku osobistego na nabycie lokalu mieszkalnego we W.. Jeśli chodzi o środki wpłacane przez osoby trzecie, wedle zeznań samego uczestnika była to forma wynagrodzenia go za udział w spółce cichej. Takie środki, zgodnie z art. 33 k.r.o., stanowiły majątek wspólny. Przepis art. 33 § 2 pkt 1 k.r.o. do majątku wspólnego zalicza każde dochody z działalności zarobkowej. Brak zatem podstaw, by mieszkanie we W. zaliczać do majątku osobistego. Należy podkreślić, że dla przynależności nabytego przedmiotu majątkowego do majątku wspólnego nie ma znaczenia ani forma czynności prawnej, ani oświadczenia małżonków, w szczególności tego z małżonków, który był stroną czynności prawnej skutkującej nabyciem przedmiotu (zob. K. Skiepmo, J. Ignaczewski (red.), Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków, wyd. 1, Warszawa 2013, s. 99). O tym, czy dany przedmiot majątkowy należy do składników majątku wspólnego, czy nie, decydują przepisy prawa rodzinnego, a nie wola czy wyobrażenie małżonków. Nie zmienia tego nawet oświadczenie złożone w akcie notarialnym. Akt notarialny korzysta z domniemania prawdziwości co do dokonania czynności prawnej oraz co do czynności urzędowo w nim zaświadczonych (np. daty i miejsca zawarcia umowy). Oświadczenie małżonka, że pozostaje w stanie wolnym, jest jedynie oświadczeniem wiedzy i nie uzyskuje mocy dowodowej dokumentu urzędowego.

Lokal mieszkalny we W. został przez uczestnika sprzedany po ustaniu wspólności majątkowej, ale bez zgody wnioskodawczyni. Zgodnie z ugruntowanym poglądem orzecznictwa w takiej sytuacji Sąd powinien ten składnik uwzględnić (zob. *Ibid.*, s. 79 i podaną tam listę orzeczeń od 1962 roku). Także i tu można oprzeć się na zgodnie podanej wartości składnika (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2007 roku, sygn. akt IV CSK 139/07). Sąd orzekający w niniejszej sprawie, jako składnik majątku wspólnego, wymienił nie sam lokal mieszkalny, lecz jego równowartość. Lokal ten stanowi obecnie własność osoby trzeciej, zatem orzeczenie o przyznaniu tego mieszkania na własność uczestnikowi mogłoby rodzić wątpliwości co do treści orzeczenia.

Uczestnik zgłosił w niniejszym postępowaniu dwa żądania rozliczenia nakładów. Kwota 5.770,50 zł mogłaby zostać rozliczona na podstawie art. 207 w zw. z art. 1035 k.c. i 46 k.r.o. (nie są to nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny, bowiem miały miejsce już po ustaniu wspólności majątkowej). Należy jednak podkreślić, że co do takich żądań obowiązują wymogi charakterystyczne dla procesu o zapłatę (zob. A. Stempniak, *Postępowanie w sprawach o dział spadku. Komentarz praktyczny oraz wzory pism procesowych i orzeczeń sądowych*, Warszawa 2012, s. 225). Uczestnik zgłaszający żądanie zapłaty powinien swoje roszczenie udowodnić, zgodnie z art. 6 k.c. Jak już była o tym mowa, uczestnik P. B. nie przedstawił wystarczających dowodów na okoliczność poniesienia kosztów ubezpieczenia samochodu marki M.. Sąd nie działa tu z urzędu, zatem żądanie należało oddalić.

Sąd dostrzega swoje uchybienie polegające na tym, że wobec cofnięcia żądania zapłaty powyżej 5.770,50 zł ze zrzeczeniem się roszczenia należało umorzyć postępowanie w tej części (art. 355 w zw. z art. 204 § 1 i 13 § 2 k.p.c.). Wobec braku wniosku o uzupełnienie postanowienia Sąd nie ma jednak możliwości naprawienia tego błędu.

Co do żądania zasądzenia kwoty 240.000 zł, należy podkreślić, że uczestnicy określali spłatę tej kwoty jako nakład z majątku osobistego na majątek osobisty. Sąd, po rozważeniu tej kwestii, przychylił się do tego stanowiska. Zgodnie z twierdzeniami uczestnika P. B., spłacił on – już po ustaniu wspólności majątkowej – pożyczkę zaciągniętą przez wnioskodawczynię 15 grudnia 2005 roku, czyli w trakcie trwania wspólności majątkowej. Problematyka rozliczania spłaconych długów w ramach postępowania działowego jest złożona. Sąd Najwyższy wskazał, że jeżeli jedno z małżonków po ustaniu wspólności majątkowej, a przed podziałem majątku wspólnego, spłaciło z własnych środków

dług, który powstał w trakcie trwania wspólności majątkowej i był długiem wspólnym małżonków albo jednego z nich, ale w związku z majątkiem wspólnym, to taki dług, zgodnie z art. 686 w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., powinien zostać rozliczony w ramach podziału majątku wspólnego (zob. postanowienie z 11 marca 2010 roku, sygn. akt IV CSK 429/09). W niniejszej sprawie dług nie był długiem wspólnym. Został zaciągnięty jedynie przez wnioskodawczynię, a uczestnik tylko poręczył jego spłatę. Była to indywidualna pożyczka, choć służyła sfinansowaniu wydatku na przedmiot przynoszący dochód (pojazdy przeznaczone do działalności gospodarczej). Początkowo zatem można było mówić o związku długu z majątkiem wspólnym. Z ustaleń Sądu wynika jednak, że doszło do przesunięcia składników nabytych przez wnioskodawczynię do majątku uczestnika. Sąd uznał, że było to przesunięcie rzeczy do jego majątku osobistego. Tego rodzaju rozporządzenia są między małżonkami dopuszczalne, o ile nie prowadzą do likwidacji majątku wspólnego (zob. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 1991 roku, sygn. akt III CZP 76/90, OSN 1991/10–12/117). Należy zwrócić uwagę, że do rozporządzenia samochodami osobowymi wnioskodawczyni udzieliła uczestnikowi pisemnego upoważnienia do rozporządzania nimi. Małżonkowie nie widzieli jednak potrzeby upoważnienia uczestnika przez wnioskodawczynię do rozporządzania samochodami ciężarowymi, przejętymi przez uczestnika. Co prawda art. 36 § 3 k.r.o. wskazuje, że przedmiotami majątkowymi służącymi małżonkowi do wykonywania zawodu lub prowadzenia działalności zarobkowej małżonek ten zarządza samodzielnie, ale i co do samochodów osobowych (niesłużących do działalności gospodarczej) upoważnienie było w zasadzie zbędne, a to wobec treści art. 36 § 2 k.r.o., zgodnie z którym każdy z małżonków może samodzielnie zarządzać majątkiem wspólnym. Sprzedaż samochodu – rzeczy ruchomej – nie została zaliczona do czynności wymagających zgody drugiego małżonka, wymienionych w art. 37 § 1 k.r.o. Ani zatem wnioskodawczyni, ani uczestnik samochodów ciężarowych nie traktowali już jako rzeczy wspólnych, lecz jako własność uczestnika. To przesunięcie zerwało jednak więź między długiem wnioskodawczyni a majątkiem wspólnym. Rozliczanie spłaty długu w niniejszym postępowaniu byłoby uzasadnione tylko wtedy, gdyby majątek wspólny zwiększył się o aktywa nabyte z pożyczki przez jednego z małżonków jeszcze w trakcie trwania wspólności majątkowej. Skoro jednak na chwilę ustania wspólności majątkowej w majątku wspólnym tych aktywów nie było, brak podstaw do rozliczania spłaconego przez uczestnika długu w tym postępowaniu.

Należy dodać, że choć Sąd Najwyższy dopuszczał możliwość rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek osobisty w postępowaniu o podział majątku wspólnego, to dotyczyło to jedynie sytuacji, gdy na majątek odrębny jednego z małżonków dokonano nakładów zarówno z majątku wspólnego, jak i z majątków odrębnych każdego z małżonków (zob. wyrok z 16 grudnia 1980 roku, sygn. akt III CZP 46/80, OSNC 1981/11/206). W niniejszej sprawie nie doszło jednak do takiej sytuacji – zadłużenie spłacił jedynie uczestnik, z własnych środków.

W razie zgłoszenia w ramach podziału majątku roszczenia, które nie podlega w nim rozpoznaniu, Sąd powinien to roszczenie wyłączyć ze sprawy działowej i rozpoznać je we właściwym trybie postępowania procesowego (zob. A. Stempniak, op. cit., s. 213). Dlatego Sąd orzekł, jak w pkt. 4 postanowienia.

Zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c. każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie. W sprawach o podział majątku wspólnego nie występuje sprzeczność interesów, o której mowa w art. 520 § 2 i 3 k.p.c., niezależnie od stanowiska stron i zgłaszanych przez nie twierdzeń i wniosków w przedmiocie składu, wartości i sposobu podziału majątku wspólnego. W postępowaniu tym strony są także w równym stopniu zainteresowane rozstrzygnięciem i ich interesy są wspólne o tyle, że celem postępowania jest wyjście ze wspólności majątkowej i uregulowanie wzajemnych stosunków majątkowych. Sąd rozliczył jednak opłatę od wniosku. Koszty postępowania ponoszone przez uczestnika związane ze swym udziałem w sprawie należy rozumieć w ten sposób, że każdego uczestnika obciążają koszty tej czynności, której sam dokonał, jak i czynności podjętej w jego interesie (zob. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. T. 2, K. Piasecki (red.), wyd. 6. Warszawa 2014, SIP LEGALIS, kom. do art. 520, nb 6). Samo zainicjowanie postępowania o podział majątku leżało w interesie obu małżonków, bowiem współwłasność jest z reguły traktowana przez ustawodawcę jako stan przejściowy. W związku z tym oboje powinni ponieść koszty opłaty, po równo. Dlatego Sąd zasądził na rzecz wnioskodawczyni od uczestnika 500 zł tytułem zwrotu połowy opłaty sądowej. Wniosek uczestnika o zasądzenie kosztów należało natomiast oddalić.

S.(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)